

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут економіки та управління

Факультет менеджменту

Кафедра економіки підприємств

Моніторинг соціально-економічних процесів

ОПОРНИЙ КОНСПЕКТ ЛЕКЦІЙ
для здобувачів вищої освіти
третього (освітньо-наукового) рівня PhD
спеціальності 051 «Економіка»

Миколаїв

2021

УДК 338.2-047.36

М77

Рекомендовано науково-методичною комісією факультету менеджменту Миколаївського національного аграрного університету, протокол №7 від 15.03.2017 року.

Видання доповнене та оновлене.

Укладач: О. І. Котикова

Рецензенти:

І.І. Червен – д.е.н., професор, завідувач кафедри готельно-ресторанної справи та організації бізнесу Миколаївського національного аграрного університету;

О.В. Погорєлова – к.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і економічного аналізу Національного університету кораблебудування ім. адм. Макарова.

К 73 Моніторинг соціально-економічних процесів: опорний конспект лекцій / уклад. О. І. Котикова. – Миколаїв : МНАУ, 2021. – 36 с.

Опорний конспект лекцій відповідає робочій програмі з дисципліни «Моніторинг соціально-економічних процесів» для здобувачів вищої освіти третього освітньо-науково ступеня PhD спеціальності 051 «Економіка».

УДК 502.175:332.142.6:332.146.2

© О.І. Котикова, 2021

© МНАУ

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП.....	4
ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ У СТРУКТУРІ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН.....	8
СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	9
МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОГО МОНІТОРИНГУ.....	10
1.1. Соціальний моніторинг: визначення, форми, принципи організації.....	10
1.2. Об'єкти соціального моніторингу.....	11
1.3. Суб'єкти моніторингу соціально-економічних процесів.....	11
1.4. Теоретико-методологічні підходи до вивчення соціально-економічних процесів.....	12
1.5. Класифікація технологій моніторингових досліджень соціально-економічних процесів.....	12
1.6. Організація і проведення моніторингового дослідження.....	12
МОДУЛЬ 2. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ МОНІТОРИНГУ ЗА ВИДАМИ.....	14
2.1. Статистичний моніторинг.....	14
2.2. Соціологічний моніторинг.....	14
2.3. Політико-правовий моніторинг.....	15
2.4. Управлінський моніторинг.....	15
2.5. Галузеві моніторинги.....	16
2.6. Соціальний моніторинг.....	16
МОДУЛЬ 3. ОЦІНЮВАННЯ ПРОЦЕСУ МОНІТОРИНГУ.....	17
3.1. Досягнення і перспективи використання технологій моніторингу соціально-економічних процесів.....	17
3.2. Методологічні основи соціально-економічного прогнозування.....	17
3.3. Оцінювання якості прогнозів.....	18
ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ.....	19
СПИСОК БАЗОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	25
СПИСОК ДОПОМІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	26
ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ.....	34

ВСТУП

Останніми десятиліттями моніторинг та оцінювання набули широкого визнання й сьогодні є традиційним інструментом управлінської діяльності в багатьох країнах світу. Залежно від сфери застосування моніторинг набуває різних тлумачень і різною мірою застосовується. Сьогодні моніторинг та оцінювання використовують для визначення результативності й ефективності стратегій, програм і проєктів, офіційними розробниками та виконавцями яких є органи державної влади та місцевого самоврядування різних рівнів.

В Україні запровадження сучасних підходів до оцінювання урядових програм поки що нова й не поширена управлінська практика. Попри те, що існує достатній і доступний масив теоретичних розробок західних і вітчизняних фахівців у цій сфері, бракує практичних посібників для використання в повсякденній управлінській діяльності. Така потреба, зокрема, є в сфері моніторингу й оцінювання програм регіонального розвитку, де впродовж останніх років органи влади національного та обласного рівнів схвалили цілу низку програмних документів.

Дисципліна «Моніторинг соціально-економічних процесів» дає відповідь на ряд запитань щодо здійснення моніторингу та оцінювання стратегій, програм чи проєктів. Вона пояснює, чому регулярний та систематичний моніторинг, так само, як і періодичне та глибоке оцінювання, необхідні, оскільки можуть допомогти керівникові досягти максимального позитивного впливу на цільову групу чи ціле суспільство шляхом прийняття обґрунтованих і своєчасних рішень щодо спрямування ресурсів тощо. Дисципліна дає знання як планувати, здійснювати, а також інтегрувати моніторинг та оцінювання у діяльність щодо реалізації стратегії, програми чи проєкту.

Конспект лекцій призначено для здобувачів освіти третього освітньо-наукового рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

спеціальності 051 «Економіка». Матеріали конспекту лекцій підготовлені відповідно до вимог освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань – **05 – Соціальні та поведінкові науки**

Спеціальність **051 "Економіка"**

Освітній ступінь **Доктор філософії**

Нормативна (або вибіркова) **Вибіркова**

Семестр **IV**

Кількість кредитів ECTS **4,0**

Кількість змістовних модулів **3**

Загальна кількість годин **120**

Види навчальної діяльності та види навчальних занять, обсяг годин та кредитів:

Лекції **18**

Практичні (лабораторні, семінарські) заняття **18**

Консультації **18**

Самостійна робота **66**

Форма підсумкова контрольного заходу **залік**

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни: дослідження закономірностей розвитку економічних об'єктів за різних умов та визначення можливих їх станів у майбутньому, засвоєння змісту основних понять, категорій та термінів моніторингу соціально-економічних процесів, вивчення сутності основних законів, закономірностей та функцій термінів моніторингу соціально-економічних процесів; визначення його принципів, розкриття методів, форми та механізмів управління різними соціальними явищами й процесами в сучасному суспільстві на макро- і мікрорівнях

Завдання дисципліни: поглиблене вивчення моніторингу різних соціально-економічних процесів за допомогою застосування сучасного апарата економіко-математичного моделювання, що дозволяє проводити аналіз і прогнозування складних явищ при розробці стратегій соціально-економічного розвитку суб'єктів господарювання різних рівнів; вміння користуватись основними методами моніторингу соціально-економічних процесів; систематизації основних категорій та принципів моніторингу соціально-економічних процесів.

Предмет дисципліни: сукупність методів і моделей моніторингу соціально-економічних процесів та розробки прогнозів їх розвитку та стану.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії: вивчення дисципліни ґрунтується на матеріалах нормативних дисциплін магістерського рівня освіти.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни

Після вивчення дисципліни здобувач повинен

Знати:

- ролі та місце моніторингових досліджень у процесі розвитку і вдосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення процесу прийняття управлінських рішень у різних сферах життя сучасного суспільства;

- основні терміни, поняття та категорії теорії моніторингу соціально-економічних процесів;
- предмет, об'єкти та об'єкти моніторингу соціально-економічних процесів, його принципи і методи, функції;
- сучасні технології та підходи до визначення ефективності управлінських рішень у різних сферах життя сучасного суспільства.

Вміти:

- використовувати теоретичні засади моніторингу різних соціально-економічних процесів в практичній діяльності;
- застосовувати методи та технології моніторингу у сфері управління організаціями;
- організувати взаємодію між складовими системних соціально-економічних процесів;
- розрізняти загальне та специфічне у використанні статистичних, соціологічних, психологічних та інших методів у системі моніторингових досліджень;
- комплексно використовувати всі визначені методи у плануванні та організації діяльності підприємств, установ, організацій різних рівнів та різних сферах життя сучасного суспільства.

Місце дисципліни у структурі навчальних дисциплін

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль		Теми		Обсяги годин				
№	назва	№	назва	ЛЗ	ПР	СР	К	Разом
1	Теоретичні основи соціального моніторингу	1	Соціальний моніторинг: визначення, форми, принципи організації	1	1	4	1	7
		2	Об'єкти соціального моніторингу	1	1	4	1	7
		3	Суб'єкти моніторингу соціально-економічних процесів	1	1	4	1	7
		4	Теоретико-методологічні підходи до вивчення соціально-економічних процесів	1	1	4	1	7
		5	Класифікація технологій моніторингових досліджень соціально-економічних процесів	1	1	4	1	7
		6	Організація і проведення моніторингового дослідження	1	1	4	1	7
Всього за модуль				6	6	24	6	42
2	Особливості процесу моніторингу за видами	1	Статистичний моніторинг	1	1	4	1	7
		2	Соціологічний моніторинг	1	1	4	1	7
		3	Політико-правовий моніторинг	1	1	4	1	7
		4	Управлінський моніторинг	1	1	4	1	7
		5	Галузеві моніторинги	1	1	4	1	7
		6	Соціальний моніторинг	1	1	4	1	7
Всього за модуль				6	6	24	6	42
3	Оцінювання процесу моніторингу	1	Досягнення і перспективи використання технологій моніторингу соціально-економічних процесів	2	2	6	2	12
		2	Методологічні основи соціально-економічного прогнозування	2	2	6	2	12
		3	Оцінювання якості прогнозів	2	2	6	2	12
Всього за модуль				6	6	18	6	36
Всього годин по навчальній дисципліні				18	18	66	18	120

МОДУЛЬ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОГО МОНІТОРИНГУ

Тема 1.1. Соціальний моніторинг: визначення, форми, принципи організації

Питання для опрацювання:

Соціальний моніторинг як форма лонгітюдного наукового дослідження. Соціальний моніторинг як систематична форма діагностики соціальних процесів і соціальних проблем і консультування щодо їх вирішення. Соціальний моніторинг як інформаційно-аналітична основа організаційного, інституційного контролю в процесі прийняття управлінських рішень. Моніторинг макро-, мезо- та мікросоціальних процесів. Основні форми соціального моніторингу: статистичний, соціологічний, соціально-психологічний, психологічний, медичний, педагогічний. Наукові принципи соціальних моніторингових досліджень: достовірність, адекватність інформації, її систематизація та узагальнення; дотримання логіки побудови наукових висновків; пошук і визначення сталих та змінних якостей об'єкта; виявлення зв'язків між причиною та наслідками; моделювання явищ і процесів, що вивчаються; поєднання теоретичного та емпіричного аналізу, фундаментального та прикладного рівнів дослідження; принципи репрезентативності, верифікації, систематичності та лонгітюдності; використання порівняльного аналізу; використання математико-статистичних процедур обробки та інтерпретації отриманої інформації; формулювання висновків та рекомендацій, що мають теоретичне та практичне значення. Технології соціальних моніторингових досліджень як операції збору, обробки й аналізу інформації про суспільні процеси та явища. Пізнавальна, прогностична, соціоінженерна, інформаційно-аналітична, аксіологічна функції соціальних досліджень.

Допоміжна література: 7, 38, 40, 44, 46, 65

Тема 1.2. Об'єкти соціального моніторингу

Питання для опрацювання:

Соціальні процеси, соціальні проблеми як об'єкт моніторингу – періодичної діагностики на основі системи визначених індикаторів. Політичні, управлінські, економічні, культурні, педагогічно-виховні, мас-медійні, інформаційні, ідеологічні процеси суспільного розвитку як об'єкт соціальних досліджень моніторингового характеру. Моніторинг соціального самопочуття. Моніторинг дотримання прав людини. Моніторинг гендерних проблем. Соціальний моніторинг у процесі розвитку і вдосконалення соціальної політики сучасного суспільства. Науковий та управлінсько-організаційний моніторинг у соціальній сфері: загальне та специфічне в підході до різних груп населення як об'єктів соціальної роботи.

Допоміжна література: 11, 31, 34, 44, 46, 49

Тема 1.3. Суб'єкти моніторингу соціально-економічних процесів

Питання для опрацювання:

Суб'єкт соціального моніторингу як професійний виконавець організації та проведення пролонгованого дослідження соціальних процесів і проблем. Інституціональні, групові та індивідуальні суб'єкти проведення соціальних моніторингових досліджень. Державні установи, соціальні служби, громадські приватні організації як суб'єкти соціального моніторингу у сфері соціальної політики та соціальної роботи. Провідні наукові центри й організації соціальних моніторингових досліджень в Україні. Провідні наукові центри й організації соціальних моніторингових досліджень за кордоном.

Допоміжна література: 18, 32, 52, 57, 72

Тема 1.4. Теоретико-методологічні підходи до вивчення соціально-економічних процесів

Питання для опрацювання:

Системний аналіз. Структурно-функціональний аналіз. Діалектико-конфліктний підхід. Історико-генетичний аналіз. Соціально-психологічні підходи (гуманітарно-особистісний). Психоаналітичні та психіатричні підходи. Синергетичний підхід.

Допоміжна література: 60, 70, 71

Тема 1.5. Класифікація технологій моніторингових досліджень соціально-економічних процесів

Питання для опрацювання:

Кількісні технології соціальних досліджень (статистичні, соціологічні). Якісні технології соціальних досліджень (соціологічні, соціально-психологічні, психологічні та ін.). Комплексні та інтегративні технології соціальних досліджень (комплексна соціальна експертиза, комплексні локальні та регіональні моніторингові дослідження, методика швидкої оцінки проблем мікросоціуму, метод “проблемного колеса” та ін.). Альтернативні технології соціальних моніторингових досліджень (секретні, парапсихологічні тощо).

Допоміжна література: 5, 22, 25, 36, 41, 42, 45, 47, 64, 67, 69

Тема 1.6. Організація і проведення моніторингового дослідження

Питання для опрацювання:

Структура програми. Проблема та актуальність її дослідження. Об’єкт і предмет дослідження. Мета і завдання дослідження. Гіпотеза дослідження. Теоретична, емпірична та операціональна інтерпретація. Методи дослідження. Етапи проведення дослідження. Створення бази даних моніторингового

дослідження. Поповнення бази даних протягом дослідження. Побудова динамічних рядів – об'єднання попередніх результатів дослідження з новими даними. Періодичні звіти про результати дослідження.

Допоміжна література: 9, 40, 46

МОДУЛЬ 2

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ МОНІТОРИНГУ ЗА ВИДАМИ

Тема 2.1. Статистичний моніторинг

Питання для опрацювання:

Статистичне спостереження, групування абсолютних даних, обробка даних. Абсолютні та відносні показники статистичної інформації. Динамічні ряди як результат статистичного моніторингу. Інформаційно-комп'ютерні та програмні технології збору, обробки та збереження статистичної інформації. Виміри соціальних змінних і методи їх аналізу (вибірковий, кореляційний, факторний, багатовимірний шкаловий, кластерний). Обробка соціальної інформації за допомогою комп'ютерної техніки та графічне зображення її результатів. Державна та галузева статистика і статистична звітність.

Допоміжна література: 14, 25, 31, 40, 46

Тема 2.2. Соціологічний моніторинг

Питання для опрацювання:

Опитування як соціологічна технологія соціальних моніторингових досліджень. Спостереження як метод соціальних досліджень: зміст, класифікація, специфіка, переваги та недоліки. Періодичне вивчення та аналіз документів у системі соціальних досліджень. Експертні оцінки як форми соціальної експертизи і технологія соціальних моніторингових досліджень. Якісні методи соціологічних моніторингових досліджень: глибинне інтерв'ю, біографічний метод, кейс-стаді, етнографічні дослідження.

Допоміжна література: 9, 39, 49, 50, 58

Тема 2.3. Політико-правовий моніторинг

Питання для опрацювання:

Моніторингові дослідження політичних настроїв, політичних орієнтацій та ідеалів. Електоральні моніторингові дослідження. Експертні політологічні дослідження. Правовий моніторинг (масовий та експертний). Правова експертиза законодавчих документів. Статистико-кримінальний моніторинг. Статистичний і соціологічний моніторинги роботи законодавчих і виконавчих органів державної влади.

Допоміжна література: 1, 3, 4, 10, 20, 29, 33, 50

Тема 2.4. Управлінський моніторинг

Питання для опрацювання:

Управлінський моніторинг як інформаційно-аналітичний процес. Управлінський моніторинг як алгоритм прийняття управлінських рішень “планування – організація – контроль – планування”. Управлінський моніторинг стану зовнішнього та внутрішнього середовищ організації. Відомча статистика як рівень і форма управлінського моніторингу. Систематичний облік людських (кадрових), матеріально-технічних, фінансових та інформаційних ресурсів. Систематичний контроль за якістю результатів роботи організації (товарів, продуктів, послуг тощо). Маркетингові дослідження, маркетинговий аналіз, маркетинговий аудит як інтегрована форма управлінського моніторингу. Соціологічні та соціально-психологічні технології в системі управлінського моніторингу соціально-економічної ефективності організаційного розвитку.

Допоміжна література: 8, 13, 35, 68

Тема 2.5. Галузеві моніторинги

Питання для опрацювання:

Екологічний моніторинг. Радіаційний моніторинг. Санітарно-гігієнічний моніторинг. Транспортний моніторинг. Житлово-комунальний моніторинг. Моніторинг у системі засобів комунікації (пошта, телефон, мобільний зв'язок, Інтернет) та інформації (телебачення, радіо, преса). Освітній моніторинг. Медичний моніторинг. Спортивний моніторинг.

Допоміжна література: 12, 16, 21, 24, 25, 26, 27, 28, 37, 56

Тема 2.6. Соціальний моніторинг

Питання для опрацювання:

Статистичні, соціологічні, соціально-психологічні, медико-діагностичні та інші технології інформаційно-аналітичного забезпечення соціальної роботи. Державний, громадський та приватний компоненти системи соціальної роботи сучасного суспільства як суб'єкти та об'єкти соціального моніторингу. Індекс людського розвитку як комплексний індикатор стану суспільства. Інтегральний індекс соціального самопочуття. Індекс соціальної толерантності. Моніторинг захисту прав людини: національний, регіональний та локальний рівні. Моніторинг соціальної диференціації (рівня прибутку, якості життя, бідності), демографічних і соціальних факторів її прояву. Моніторинг професійної зайнятості та безробіття. Медико-санітарний та екологічний моніторинг як основа соціального захисту здоров'я людей. Моніторинг ефективності соціальної роботи (роботи різних соціальних служб) як результатів реалізації соціальної політики. Моніторинг морально-етичних, професійних якостей працівників соціальних служб.

Допоміжна література: 2, 15, 17, 43, 48, 62, 63, 73, 74

МОДУЛЬ 3

ОЦІНЮВАННЯ ПРОЦЕСУ МОНІТОРИНГУ

Тема 3.1. Досягнення і перспективи використання технологій моніторингу соціально-економічних процесів

Питання для опрацювання:

Розвиток інформаційно-комп'ютерного забезпечення моніторингових досліджень. Професійна підготовка фахівців для моніторингових соціальних досліджень. Глобалізація та локалізація як тенденції розвитку соціально-моніторингових досліджень. Розвиток інтегративних і спеціальних моніторингових досліджень соціальних процесів. Створення високоефективних інформаційних мереж соціального моніторингу стану і проблем соціального розвитку. Розробка і провадження перспективних інтегрованих показників соціального розвитку. Бази даних, знань та інформаційно-аналітичні карти як основа розвитку соціально-моніторингових досліджень і забезпечення адресної, високоякісної соціально-гуманітарної допомоги.

Допоміжна література: 6, 41, 42, 59, 61, 64

Тема 3.2. Методологічні основи соціально-економічного прогнозування

Питання для опрацювання:

Сутність методології. Використання економічних законів. Принципи прогнозування і планування. Концепція економічного прогнозування та планування.

Допоміжна література: 19, 51, 55

Тема 3.3. Оцінювання якості прогнозів

Питання для опрацювання:

Формування системи управління процесом оцінювання. Розроблення плану здійснення оцінювання. Проведення оцінювання. Складання звіту за результатами оцінювання.

Допоміжна література: 55

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ

Модуль 1

1. Соціальний моніторинг: визначення змісту та форми.
2. Наукові принципи організації.
3. Соціальний моніторинг як систематична форма діагностики соціальних процесів і соціальних проблем і консультування щодо їх вирішення.
4. Соціальний моніторинг як інформаційно-аналітична основа організаційного, інституційного контролю в процесі прийняття управлінських рішень.
5. Моніторинг макро-, мезо- та мікросоціальних процесів.
6. Моніторинг природних, екологічних і технологічних процесів.
7. Основні форми соціального моніторингу: статистичний, соціологічний, соціально-психологічний, психологічний, медичний, педагогічний.
8. Технології соціальних моніторингових досліджень як операції збирання, обробки й аналізу інформації про суспільні процеси та явища.
9. Пізнавальна, прогностична, соціоінженерна, інформаційно-аналітична, аксіологічна функції соціальних досліджень.
10. Соціальні процеси, соціальні проблеми як об'єкт моніторингу — періодичної діагностики на основі системи визначених індикаторів.
11. Політичні, управлінські, економічні, культурні, педагогічно-виховні, мас-медійні, інформаційні, ідеологічні процеси суспільного розвитку як об'єкт соціальних досліджень моніторингового характеру.
12. Моніторинг соціального самопочуття.
13. Моніторинг дотримання прав людини.
14. Моніторинг проблем гендерного розвитку.
15. Суб'єкт соціального моніторингу як професійний виконавець організації та проведення пролонгованого дослідження соціальних процесів і проблем.

16. Інституціональні, групові та індивідуальні суб'єкти проведення соціальних моніторингових досліджень.

17. Провідні наукові центри й організації моніторингових соціальних досліджень в Україні.

18. Провідні наукові центри й організації моніторингових соціальних досліджень за кордоном.

19. Програма організації та проведення моніторингових соціальних досліджень.

20. Створення й організація функціонування бази даних моніторингового дослідження.

21. Побудова динамічних рядів — об'єднання попередніх результатів моніторингового дослідження з новими даними.

22. Періодичні звіти про результати дослідження.

Модуль 2

---

1. Системний аналіз. Структурно-функціональний аналіз як теоретична основа моніторингових соціальних досліджень.

2. Діалектико-конфліктний підхід як теоретична основа моніторингових соціальних досліджень.

3. Історико-генетичний аналіз як теоретична основа моніторингових соціальних досліджень.

4. Соціально-психологічні, психоаналітичні та психіатричні підходи як теоретична основа моніторингових соціальних досліджень.

5. Синергетичний, космопланетарний та інформоенергетичний підходи як теоретична основа моніторингових соціальних досліджень.

6. Кількісні технології соціальних досліджень (статистичні, соціологічні).

7. Якісні технології соціальних досліджень (соціологічні, соціально-психологічні, психологічні та ін.).

8. Комплексні та інтегративні технології соціальних досліджень.

9. Альтернативні технології соціальних моніторингових досліджень.
10. Статистичне спостереження, групування абсолютних даних, обробка даних.
11. Абсолютні та відносні показники статистичної інформації.
12. Динамічні ряди як результат статистичного моніторингу.
13. Інформаційно-комп'ютерні та програмні технології збору, обробки та збереження статистичної інформації.
14. Виміри соціальних змінних і методи їх аналізу (вибірковий, кореляційний, факторний, багатовимірний шкаловий, кластерний).
15. Обробка соціальної інформації за допомогою комп'ютерної техніки та графічне зображення її результатів.
16. Державна та галузева статистична звітність.
17. Опитування як соціологічна технологія соціальних моніторингових досліджень.
18. Спостереження як метод соціальних досліджень: зміст, класифікація, специфіка, переваги та недоліки.
19. Періодичне вивчення та аналіз документів у системі соціальних досліджень.
20. Експертні оцінки як форми соціальної експертизи і технологія соціальних моніторингових досліджень.
21. Якісні методи соціологічних моніторингових досліджень: глибинне інтерв'ю, біографічний метод, кейс-стаді, етнографічні дослідження.
22. Групове тестування і соціометрія як технології дослідження проблем малих соціальних груп.
23. Фокус-група як метод групового інтерв'ю та спеціалізована технологія соціальних моніторингових досліджень.
24. Метод глибинного інтерв'ю як якісна технологія соціальних досліджень.
25. Біографічний метод у системі соціальних досліджень.
26. Психологічне тестування як метод соціальних досліджень.

27. Моніторингові дослідження політичних настроїв, політичних орієнтацій та ідеалів.
28. Електоральні моніторингові дослідження.
29. Експертні політологічні дослідження.
30. Правовий моніторинг (масовий та експертний).
31. Правова експертиза законодавчих документів.
32. Статистико-кримінальний моніторинг.
33. Статистичний і соціологічний моніторинги роботи законодавчих і виконавчих органів державної влади.
34. Управлінський моніторинг як інформаційно-аналітичний процес.
35. Управлінський моніторинг як алгоритм прийняття управлінських рішень “планування – організація – контроль – планування”.
36. Управлінський моніторинг стану зовнішнього та внутрішнього середовища організації.
37. Відомча статистика як рівень і форма управлінського моніторингу.
38. Систематичний облік людських (кадрових), матеріально-технічних, фінансових та інформаційних ресурсів.
39. Систематичний контроль за якістю результатів роботи організації (товарів, продуктів, послуг тощо).
40. Маркетингові дослідження, маркетинговий аналіз, маркетинговий аудит як інтегрована форма управлінського моніторингу.
41. Соціологічні та соціально-психологічні технології в системі управлінського моніторингу соціально-економічної ефективності організаційного розвитку.
42. Екологічний моніторинг.
43. Радіаційний моніторинг.
44. Санітарно-гігієнічний моніторинг.
45. Транспортний моніторинг.
46. Житлово-комунальний моніторинг.

47. Моніторинг у системі засобів комунікації (пошта, телефон, мобільний зв'язок, Інтернет) та інформації (телебачення, радіо, преса).

48. Освітній моніторинг.

49. Спортивний моніторинг (залучення людей до спортивно- оздоровчих занять).

50. Статистичні, соціологічні, соціально-психологічні, медико-діагностичні та інші технології інформаційно-аналітичного забезпечення соціальної роботи.

51. Державний, громадський і приватний компоненти системи соціальної роботи сучасного суспільства як суб'єкти та об'єкти соціального моніторингу.

52. Індекс людського розвитку як комплексний індикатор стану суспільства.

53. Інтегральний індекс соціального самопочуття. Індекс соціальної толерантності.

54. Моніторинг захисту прав людини: національний, регіональний і локальний рівні.

55. Моніторинг соціальної диференціації (рівня прибутку, якості життя, бідності), демографічних і соціальних факторів її прояву.

56. Моніторинг професійної зайнятості та безробіття.

57. Медико-санітарний та екологічний моніторинг як основа соціального захисту здоров'я людей.

58. Моніторинг ефективності соціальної роботи (роботи різних соціальних служб) як результатів реалізації соціальної політики. Моніторинг морально-етичних, професійних якостей працівників соціальних служб.

Модуль 3

---

1. Досягнення і перспективи використання технологій соціального моніторингу.

2. Розвиток інформаційно-комп'ютерного забезпечення моніторингових досліджень.

3. Професійна підготовка фахівців для моніторингових соціальних досліджень.
4. Глобалізація та локалізація як тенденції розвитку соціально-моніторингових досліджень.
5. Розвиток інтегративних і спеціальних моніторингових досліджень соціальних процесів.
6. Створення високоефективних інформаційних мереж соціального моніторингу стану і проблем соціального розвитку.
7. Розробка і впровадження перспективних інтегрованих показників соціального розвитку.
8. Бази даних, бази знань та інформаційно-аналітичні карти як основа розвитку соціально-моніторингових досліджень та забезпечення адресної, високоякісної соціально-гуманітарної допомоги.
9. Сутність методології.
10. Використання економічних законів.
11. Принципи прогнозування і планування.
12. Концепція економічного прогнозування та планування.
13. Формування системи управління процесом оцінювання.
14. Розроблення плану здійснення оцінювання.
15. Проведення оцінювання.
16. Складання звіту за результатами оцінювання.

СПИСОК БАЗОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Галіцин В.К. Системи моніторингу: Монографія. — К.: КНЕУ, 2000. — 231 с.
2. Котикова О.І. Державне регулювання економіки та економічна політика : методичні рекомендації та завдання для практичних занять і самостійної роботи. – Миколаїв : Видавництво МНАУ, 2016. — 115 с.
3. Котикова О.І. Державне регулювання економіки та економічна політика : конспект лекцій. – Миколаїв : Видавництво МНАУ, 2016. — 138 с.
4. Котикова О.І. Електронний навчальний курс на платформі Moodle. Структурований та комплектний навчально-методичний матеріал з дисципліни. URL: <https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=1418>
5. Котикова О.І. Статистика : навчальний посібник / О.І. Котикова, О.А. Христенко, А.С. Кравченко, Г.В. Коваленко. – Миколаїв : Видавництво МНАУ, 2016. — 159 с.
6. Морозов А.О., Косолапов В.Л. Інформаційно-аналітичні технології підтримки прийняття рішень на основі регіонального соціально-економічного моніторингу. — К.: Наукова думка. 2002. — 229 с.
7. Присенко Г. В., Равікович Є. І. Прогнозування соціально-економічних процесів: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2005. — 378 с.
8. Саричева Л.В. Комп'ютерний еколого-соціально-економічний моніторинг регіонів: Математичне забезпечення. — Дніпр: НГУ, 2003. — 222 с.
9. Саричева Л.В. Комп'ютерний еколого-соціально-економічний моніторинг регіонів: Геоінформаційне забезпечення. — Дніпр.: НГУ, 2003. — 174 с.
10. Шибанін В.С. Державне регулювання економіки : навчальний посібник / В.С. Шибанін, О.І. Котикова. – Миколаїв : Видавництво МНАУ, 2013. — 252 с.
11. Шевчук П.І. Соціальна політика. – Львів: Світ, 2004. – 400 с.

СПИСОК ДОПОМІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Балакірева О.М. Кияни про соціально-економічну ситуацію в місті, життя в столиці та електоральні очікування (результати соціологічного моніторингу громадської думки) / О.М. Балакірева, Д.А. Дмитрук // Український соціум. - 2012. - № 1. - С. 201-218.
2. Белай С. В. Підхід до моніторингу показників рівня життя населення для попередження виникнення кризових ситуацій соціально-економічного походження / С.В. Белай, В.Е. Лісцін, В.В. Мацюк // Честь і закон. - 2014. - № 2. - С. 13-19.
3. Белай С.В. Дослідження механізмів моніторингу загроз національній безпеці України соціально-економічного характеру / С.В. Белай // Університетські наукові записки. - 2013. - № 4. - С. 481-488.
4. Белай С.В. Удосконалення державного механізму підготовки фахівців з моніторингу та врегулювання кризових явищ соціально-економічного характеру / С.В. Белай // Теорія та практика державного управління. - 2015. - Вип. 1. - С. 177-184.
5. Бірюков Д.С. Розвиток систем моніторингу соціально-економічного стану малих міст і селищ України / Д. С. Бірюков, В. А. Заславський // Системи обробки інформації. - 2010. - Вип. 9. - С. 221-225.
6. Бодненко Д.М., Жильцов О.Б., Лещинський О.Л., Мазур Н.П. Моніторинг навчальної діяльності: навчальний посібник. / Д.М. Бодненко, О.Б. Жильцов, О.Л. Лещинський, Н.П. Мазур — К : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2014. — 276 с
7. Бріль М.С. Моніторинг макроекономічних показників на основі дослідження їх нестационарної динаміки в контексті реалізації стратегії сталого соціально-економічного розвитку держави / М.С. Бріль // Проблеми економіки. - 2016. - № 1. - С. 264-273.
8. Валентюк І.В. Зарубіжний та вітчизняний досвід впровадження технологій моніторингу й контролю в процесі соціально-економічного розвитку регіонів / І. В. Валентюк // Інвестиції: практика та досвід. - 2009. - №

23. - С. 70-73.

9. Вербець В.В. Методика організації та проведення соціологічного дослідження: Навчально-методичний посібник. – Березно. – 2008. – 231 с.

10. Вишняк О.І. Електоральна соціологія: історія, теорія, методи. – К. : Інститут соціології НАН України, 2000. – 220 с.

11. Гендер в деталях. URL: <https://genderindetail.org.ua/>

12. Головний центр спеціального контролю. Моніторинг радіаційної обстановки. URL: <https://gcsk.gov.ua/radionuklidnij-monitoring/>

13. Державна кадрова політика в Україні: стан, проблеми та перспективи розвитку : наук. доп. / авт. кол. : Ю. В. Ковбасюк, К. О. Ващенко, Ю. П. Сурмін та ін. ; за заг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. Ю. В. Ковбасюка, д-ра політ. наук, проф. К. О. Ващенко, д-ра соц. наук, проф. Ю. П. Сурміна (кер. проекту). - К. : НАДУ, 2012. - 72 с.

14. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

15. Державний центр зайнятості. URL: <https://www.dcz.gov.ua/analitics/68>

16. Дук В.А. Моніторинг соціально-економічної ситуації у сфері фізичної культури й спорту / В. А. Дук // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. - 2012. - № 4. - С. 16-19.

17. Жадан О.В. Організаційно-економічне забезпечення загальнодержавної системи моніторингу функціонування соціально-трудова відносин / О. В. Жадан // Теорія та практика державного управління. - 2012. - Вип. 3. - С. 229-236.

18. Інститут соціології НАН України. URL: <http://i-soc.com.ua/>

19. Карий О.І. Моніторинг соціально-економічного розвитку самоврядної територіальної громади в процесі реалізації стратегічного плану її розвитку / О.І. Карий, Р.М. Вороніна, Н.О. Маргіта // Регіональна економіка. - 2015. - № 2. - С. 14-21.

20. Кривошеїн В.В. Електоральна соціологія. URL: [http://repository.dnu.dp.ua:1100/upload/2feef12ede50fc339d6f2e014e3b7c30Elektor al'na-sociologiya-\(Krivoshchein-V.V.\).pdf](http://repository.dnu.dp.ua:1100/upload/2feef12ede50fc339d6f2e014e3b7c30Elektor%20al%27na-sociologiya-(Krivoshchein-V.V.).pdf)

21. Ксьонжик І.В. Теоретичні основи моніторингу соціально-економічної діяльності суб'єктів аграрного господарювання / І.В. Ксьонжик // Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва. Сер. : Економічні науки. - 2013. - № 4. - С. 76-81.

22. Кулик А.В. Регіональний соціально-економічний моніторинг: проблеми та основні теоретико-методологічні засади / А.В. Кулик // Економіка та держава. - 2008. - № 7. - С. 15-18.

23. Лісун Я. В. Моніторинг соціальної відповідальності бізнесу як основа сталого розвитку економіки / Я. В. Лісун // Науковий вісник Полісся. - 2015. - Вип. 1. - С. 22-28.

24. Маркова Є. Формування системи оцінювання та моніторингу соціально-економічної ефективності діяльності підприємств рибної галузі / Є. Маркова // Проблеми і перспективи економіки та управління. - 2016. - № 1. - С. 125-135.

25. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції "Моделювання соціально-економічних процесів: регіональні та галузеві аспекти" / За ред. – Богдана Юрійовича Кишакевича. – Дрогобич : Видавничий відділ, Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2016. – 252 с

26. Міністерство енергетики та захисту довкілля. Екологічний моніторинг довкілля. URL: <https://menr.gov.ua/content/ekologichniy-monitoring-dovkillya.html>

27. Міністерство охорони здоров'я України. Санітарно-гігієнічний моніторинг. URL: <http://www.zakarpatses.gov.ua/monitoring>

28. Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. URL: <https://www.minregion.gov.ua/>

29. Міністерство Юстиції України. Правова експертиза та державна реєстрація нормативно-правових актів: органи юстиції на сторожі прав людини і громадянина. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_32083

30. Моделювання соціально-економічного розвитку територій : наук.-метод. розробка / [С. М. Ромашко, І. З. Саврас, Р. Г. Селівестов, Р. В. Юринець].

– К. : НАДУ, 2013. – 44 с.

31. Морозов О.О. Сучасні інформаційні технології в сучасній системі моніторингу соціально-економічного розвитку регіону [Електронний ресурс] / О. О. Морозов. // Економіка. Управління. Інновації. - 2010. - № 1. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2010_1_17

32. Національна Академія Наук України. URL: <http://www.nas.gov.ua/UA/Pages/default.aspx>

33. НІСД "Електоральні системи: показники ефективності та варіанти для України". Аналітична записка. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/politika/elektoralni-sistemi-pokazniki-efektivnosti-ta-varianti-dlya-ukraini>

34. ОБСЄ. Моніторинг дотримання прав людини: Кроки до успіху. URL: <https://www.osce.org/uk/odihr/312771>

35. Осипов С. В. Маркетинговий аудит розвитку інновацій, виробництва та споживання в системі управлінського обліку підприємств / С. В. Осипов // Економічні науки. Серія : Облік і фінанси. - 2010. - Вип. 7(2). - С. 426-431.

36. Організаційно-методичне забезпечення моніторингових досліджень якості загальної середньої освіти : Монографія / За ред. Ляшенко О.І. – К. : Педагогічна думка, 2011. – 160 с.

37. Освіта.UA Моніторинг освіти. URL: <http://osvita.ua/school/manage/monitoring/>

38. Освіта.UA. Основні та допоміжні функції соціології. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/sociology/12451/>

39. Оцінювання як функція управління. URL: <https://osvita.ua/school/method/1339/>

40. Пацай Б.Д. Моніторинг соціально-економічних процесів для прийняття управлінських рішень із використанням великих даних / Б. Д. Пацай, Л. Л. Філіппова // Економічний вісник університету. - 2015. - Вип. 26(1). - С. 80-86.

41. Польська Л. Система індикаторів як інструмент моніторингу соціально-економічного розвитку міста / Л. Польська // Актуальні проблеми державного

управління. - 2012. - Вип. 3. - С. 106-110.

42. Полянська А. С. Використання ситуаційного підходу в управлінні розвитком підприємств: монографія Франківськ; Видавництво "Акцент", 2011. – 432 с.

43. Професійна етика державних службовців: теорія і практика формування в умовах демократизації державного управління: Моногр. - Т.: Видво АСТОН, 2007. - 400 с.

44. Пурський О.І. Врахування особливостей регіонального розвитку в інформаційній системі соціально-економічного моніторингу / О.І. Пурський, І.О. Мороз, К.Р. Гринченко // Системи обробки інформації. - 2012. - Вип. 3(1). - С. 104-106.

45. Пурський О.І. Оптимізація регіональної політики розвитку шляхом впровадження системи поточного соціально-економічного моніторингу / О.І. Пурський, І.О. Мороз // Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Сер. : Економічні науки. - 2012. - Вип. 31(1). - С. 50-56.

46. Пурський О.І. Основні положення організації моніторингу соціально-економічного розвитку регіону на основі інформаційних технологій / О.І. Пурський, І.О. Мороз // Економіка. Фінанси. Право. - 2013. - № 8. - С. 11-14.

47. Пурський О.І. Соціально-економічний моніторинг як фактор стабільного і збалансованого розвитку регіону / О.І. Пурський, І.О. Мороз, О.І. Моїсеєнко // Бізнес Інформ. - 2012. - № 6. - С. 39-41.

48. Регіональний людський розвиток: Статистичний збірник. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2017/zb/09/zb_rlr2016_pdf.pdf

49. Родіонов О.В. Соціальний моніторинг у системі управління соціально-економічним розвитком регіону / О.В. Родіонов, А. В. Черкасов, О.В. Родіонов // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія : Економічні науки. - 2010. - № 5(1). - С. 20-22.

50. Роскладка А.А. Експертна система моніторингу, діагностики та контролю процесів діяльності невиробничих соціально-економічних систем /

А.А. Роскладка // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Сер. : Економічні науки. - 2012. - № 1. - С. 138-144.

51. Савченко В.Ф. Методичне забезпечення моніторингу річної програми соціально-економічного розвитку на регіональному рівні / В.Ф. Савченко // Чернігівський науковий часопис Чернігівського державного інституту економіки і управління. Сер. 1 : Економіка і управління. - 2011. - № 1. - С. 30-36.

52. Світовий центр даних з геоінформатики та сталого розвитку. URL: <http://wdc.org.ua/uk>

53. Скрипниченко М.І. Багаторівнева система моніторингу розвитку підприємства за показниками ефективності соціально-економічних систем / М.І. Скрипниченко, А.О. Абдрахманова // Університетські наукові записки. - 2012. - № 2. - С. 217-222.

54. Собко О. Моніторинг інтелектуального капіталу підприємства: соціально-економічна доцільність і дієвість запровадження / О. Собко // Вісник Тернопільського національного економічного університету. - 2014. - Вип. 2. - С. 28-39.

55. Сорока М.П. Система моніторингу і прогнозування соціально-економічного розвитку регіону / М.П. Сорока // Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія : Управління. - 2012. - Вип. 2. - С. 346-354.

56. Сотник І.М. Теоретичні засади соціо-еколоого-економічного моніторингу ресурсозберігаючих процесів території / І.М. Сотник // Mechanism of Economic Regulation. - 2012. - № 2. - С. 66-73.

57. Соціологічна асоціація України. URL: <http://sau.in.ua/>

58. Спостереження в соціології: різновиди, сфери застосування. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/sociology/12300/>

59. Стеценко С.П. Теоретичні аспекти дослідження економічної безпеки регіону на основі соціально-економічного моніторингу / С.П. Стеценко // Інвестиції: практика та досвід. - 2013. - № 23. - С. 121-123.

60. Структурно-функціональний аналіз та моделювання розвитку

економіки: монографія / Галіцин В. К, Суслов О. П., Галіцина О. В., Самченко Н. К. — К.: КНЕУ, 2013. — 377 с.

61. Тарнавський Ю.А. Інформаційний супровід еколого-економічного моніторингу в соціальних мережах / Ю.А. Тарнавський, Л.О. Левченко, П.М. Маначин // Управління розвитком складних систем. - 2014. - Вип. 20(1). - С. 138-142.

62. Україна: демократичне урядування у секторі безпеки. Моніторинг захисту прав людини. URL: <https://ukrainesecuritysector.com/uk/topic/%D0%BD%D0%B0%D0%B3%D0%BB%D1%8F%D0%B4-%D0%B7%D0%B0-%D1%81%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%BC-%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D0%B8/%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D1%96%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%B3-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2-%D0%BB%D1%8E%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B8/>

63. Управління діяльністю соціальних служб: метод. посібник [авт. кол. : Н. Гусак, Н. Кабаченко, В. Назарук, К. Савчук, О. Савчук, Л. Скоропада, Л. Чорній] / упорядн.-заг. ред. О. Іванова, Н. Гусак ; ПРООН в Україні, Проект «Підтримка реформи соціального сектору в Україні». – К. : К.І.С., 2013. – 178 с.

64. Футало Ю.Р. Моніторинг соціально-економічних індикаторів ефективності інтеграційних процесів / Ю.Р. Футало // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Сер. : Економіка. - 2017. - Вип. 1. - С. 56-60.

65. Центр «Соціальний моніторинг». URL: <https://smc.org.ua/>

66. Швиденко М.З. Оцінка та вибір програмного забезпечення для створення атоматизованої системи моніторингу соціально-економічного розвитку АПК України / М.З. Швиденко, М.В. Мокрієв // Моделювання та інформаційні системи в економіці. - 2011. - Вип. 83. - С. 14-22.

67. Шиндеровська І.Ю. Механізм моніторингової оцінки соціально-економічного розвитку регіонів (на прикладі АР Криму) / І.Ю. Шиндеровська

// Економіка і регіон. - 2011. - № 2. - С. 101-107.

68. Штефанич Д., Братко О., Дячун О., Лагоцька Н., Окрепкий Р. Маркетинговий аналіз / За ред. доктора економічних наук, професора Д.А. Штефанича. – Тернопіль: Економічна думка, 2011, 267 с.

69. Якубів В.М. Теоретичний і прикладний аспекти моніторингу соціально-економічних процесів розвитку регіону / В.М. Якубів, Н.М. Попадинець, Ю.В. Максимів // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. - 2017. - Вип. 13(1). - С. 176-184.

70. Ярошенко І.В. Аналіз існуючих методичних підходів до формування системи моніторингу соціально-економічного розвитку регіонів в Україні та країнах світу / І.В. Ярошенко, І.Б. Семигуліна // Бізнес Інформ. - 2015. - № 4. - С. 62-67.

71. Ярошенко І.В. Методичні підходи щодо створення та забезпечення функціонування системи моніторингу та оцінки соціально-економічного розвитку регіонів в Україні / І.В. Ярошенко, І.Б. Семигуліна // Проблеми економіки. - 2015. - № 1. - С. 180-186.

72. ITU-D and the BDT. URL: <https://www.itu.int/en/ITU-D/Statistics/Pages/links/nso.aspx>

73. UNDP. Індекс людського розвитку України. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/presscenter/pressreleases/2017/human-development-indices--where-does-ukraine-rank--.html>

74. USE. Індекс соціальної згуртованості і примирення ООН для східної України. Толерантність та соціально відповідальна громадянська позиція. URL: https://use.scoreforpeace.org/files/publication/pub_file/16/Tolerant%2520AndSociallyResponsibleCitizenship_UKR.pdf

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Верховна Рада України [Електронний ресурс] — Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>
2. Департамент статистики міжнародної організації праці (ILO) [Електронний ресурс] — Режим доступу : <http://www.ilo.org/stat/lang--en/index.htm>
3. Європейська економічна комісія ООН [Електронний ресурс] — Режим доступу : <http://www.unecce.org/info/ece-homepage.html>
4. Євростат [Електронний ресурс] — Режим доступу : <https://ec.europa.eu/eurostat/web/main/home>
5. Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс] — Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua>
6. Конференція європейських статистиків [Електронний ресурс] — Режим доступу : <http://www.unecce.org/info/ece-homepage.html>
7. МВФ, Спеціальний стандарт поширення даних (DSBB) [Електронний ресурс] — Режим доступу : <https://dsbb.imf.org/>
8. Міждержавний статистичний комітет Співдружності Незалежних Держав [Електронний ресурс] — Режим доступу : <http://www.cisstat.com/>
9. Міжнародна асоціація офіційної статистики (IAOS) [Електронний ресурс] — Режим доступу : <http://www.iaos-isi.org/>
10. Міжнародний інститут статистики (ISI) [Електронний ресурс] — Режим доступу : <https://www.isi-web.org/>
11. Накопичення та обробка інформації [Електронний ресурс] — Режим доступу : http://www.tsaa.org.ua/View_2/Pages/Electros/MVZ/tema3.htm
12. Організація економічного співробітництва та розвитку (OECD) [Електронний ресурс] — Режим доступу : <http://www.oecd.org/sdd/>
13. Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (ФАО) [Електронний ресурс] — Режим доступу : <http://www.fao.org/economic/ess/en/>
14. Світовий банк [Електронний ресурс] — Режим доступу : <https://www.worldbank.org/>

15. Світовий центр даних [Електронний ресурс] — Режим доступа : <http://wdc.org.ua/uk/node/175067>
16. Статистична база даних Всесвітньої торгівельної організації (WTO) [Електронний ресурс] — Режим доступа : https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/statis_e.htm
17. Статистична база даних Міжнародного валютного фонду [Електронний ресурс] — Режим доступа : <https://www.imf.org/en/Data>
18. Статистична база даних Міжнародного енергетичного агентства (IEA) [Електронний ресурс] — Режим доступа : <https://www.iea.org/stats/index.asp>
19. Статистична база даних Всесвітньої туристичної організації (UNWTO) [Електронний ресурс] — Режим доступа : <https://www.unwto.org/statistics>
20. Статистичний відділ ООН [Електронний ресурс] — Режим доступа : <https://unstats.un.org/home/>
21. Статистичні служби країн світу [Електронний ресурс] — Режим доступа : https://unstats.un.org/home/nso_sites/
22. Scientific methods (English). Sci-Tech Encyclopedia: McGraw-Hill Encyclopedia of Science and Technology, 5th edition [Електронний ресурс] — Режим доступу : <http://www.answers.com/topic/scientific-method>
23. Scientific methods (English). The American Heritage Dictionary of the English Language, 4th edition [Електронний ресурс] — Режим доступу : <http://www.answers.com/topic/scientific-method>
24. UNESCO Institute for Statistics (UIS) [Електронний ресурс] — Режим доступа : <http://data.uis.unesco.org/#>
25. Науково-методичні праці Котикової О.І. [Електронний ресурс] — Режим доступа : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/7/simple-search?filterquery=%D0%9A%D0%BE%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0%2C+%D0%9E%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B0+%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0&filtername=author&filtertype>equals>

Навчально-методичне видання

МОНІТОРИНГ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИК ПРОЦЕСІВ

ОПОРНИЙ КОНСПЕКТ ЛЕКЦІЙ
для здобувачів вищої освіти
третього освітньо-науково ступеня PhD
спеціальності 051 «Економіка»

Укладач: **Котикова** Олена Іванівна

Формат 60x84/16 Ум. друк. арк. 1,2.

Тираж прим. Зам. № ___

Надруковано у видавничому відділі Миколаївського національного аграрного університету 54020, м. Миколаїв, вул. Георгія Гонгадзе,9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.